

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Мозгова О.О.

Кафедра фізичної та колоїдної хімії
Національний фармацевтичний університет,
м. Харків, Україна
elena.mozgovaya25@gmail.com

Вступ. Потреба суспільства у фахівцях, компетентних не тільки у своїй професійній діяльності, але також здатних легко адаптуватися у швидко мінливих соціально-політичних і економічних умовах, а також які прагнуть до самовдосконалення та самореалізації, внутрішньої і зовнішньої гармонії визначає гуманітарну спрямованість освіти.

Поняття конкурентоспроможності випускника вузу в останні роки активно розробляється в педагогіці. В даний час склалося уявлення про сутність якості конкурентоспроможності особистості, що дозволяє здійснювати роботу по його формуванню в навчально-виховному процесі вузу. Коли мова йде про якість конкурентоспроможності, дослідники мають на увазі не тільки високий рівень результатів її діяльності або знань, умінь і навичок, який досягається у процесі професійної освіти, а й її здатність вистояти і перемогти в конкурентній боротьбі на ринку праці. Дані компоненти підлягають формуванню, вихованню і розвитку вже в процесі профорієнтації, на етапі шкільного навчання. Тим більше важливо їх цілеспрямоване формування у здобувачів вищої освіти – майбутніх фахівців.

Констатуючи необхідність створення педагогічної моделі формування конкурентоспроможності майбутнього фахівця, ми опираємося на переконання, що успіх у вирішенні даного завдання лежить не в ізольованому підборі методичних механізмів або окремих технологій, а в побудові цілісної методико-технологічної системи, яка послідовно реалізується в навчально-виховному процесі вузу і складає ядро даної моделі.

Базові принципи побудови та реалізації педагогічної моделі формування конкурентоспроможного фахівця у вищому навчальному закладі наступні: пріоритет розвитку професійно-особистісних і індивідуально-особистісних ціннісних орієнтацій; розвиток соціальної компетентності; відкритість

вимогам ринку праці як позитивного фону для реалізації педагогічного забезпечення моделі.

Цілком очевидно, що проблема професійного успіху педагога в значній мірі полягає в його здатності до професійного педагогічного спілкування, в якому реальною силою стають такі властивості його особистості, як відкритість, щирість, шанобливе ставлення до людини, здатність рефлексивного і емпатійного слухання, позитивний настрій на співрозмовника, впевнену поведінку тощо. Даний комплекс властивостей фахівця-педагога визначає як успішність його педагогічної взаємодії і впливу, так і його конкурентоспроможність в порівнянні з іншими претендентами на дане робоче місце.

Оптимальне професійне спілкування, з одного боку, являє собою вираз ставлення до своєї професійної діяльності та іншим людям, так чи інакше включеним у неї, а з іншого боку – це система спеціальних професійних якостей і особливих умінь: встановлювати і підтримувати професійно доцільні контакти (відносини) з людьми, розуміти їх наміри і потреби, відчувати їх стан, враховуючи це в своїй роботі тощо.

Виділяють три основні напрямки у формуванні здатності до професійного спілкування: виховання власної особистості педагога як головної впливає сили в процесі професійної взаємодії; формування системи знань, умінь і навичок міжособистісного спілкування; формування техніки, майстерності взаємодії в процесі спілкування. Оскільки розподіл педагогічного забезпечення на зазначені три аспекти досить умовно і зроблений в аналітичних цілях при розробці педагогічної моделі, то всі форми і методи, розроблені в процесі дослідження, вирішували комплексну задачу формування конкурентоспроможності за допомогою створення умов для професійно-особистісного розвитку здобувачів освіти.

Висновки. Оволодіння всім комплексом якостей, складових конкурентоспроможності фахівця, є довгим і складним процесом. Його ефективність визначається, перш за все, постійною та глибокою зацікавленістю здобувачів освіти у пошуці, формуванні та зміцненні у власній особистості якостей і властивостей, яку має забезпечувати вищий навчальний заклад. Безперечно, що далеко не всі випускники стають вченими, науковцями, проте, вчасно сформована соціальна компетенція та

конкурентоспроможність забезпечують успішне функціонування майбутнього фахівця, розширюють можливості для його творчого саморозвитку, формують у молодого фахівця особисту відповідальність за власний добробут і добробут суспільства, забезпечують успіх у професійної діяльності.

Перелік літератури

1. Акмеологическая теория повышения качества подготовки специалистов образования : [микроформа] : Монография / Н. В. Кузьмина (Головко-Гаршина). – М. : РГБ, 2004. – 144 с.
2. Андреев В. И. Педагогика творческого саморазвития. – Казань, 1996. – 343 с.
3. Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата современного образования // Интернет-журнал "Эйдос". – 2006. <http://www.eidos.ru/journal/2006/0505.htm>.
4. Исаева Т. Е. Классификация профессионально-личностных компетенций вузовского преподавателя // Педагогика. – 2006. – № 9. – С. 55–60.
5. Маркеева М. В. Психолого-педагогическая подготовка современного специалиста в условиях вуза // М. В. Маркеева, С. П. Акутина / Личность, семья и общество: вопросы педагогики и психологии: сб. ст. по матер. XIII междунар. науч.-практ. конф. Часть II. – Новосибирск : СибАК, 2012. <https://sibac.info/conf/pedagog/xiii/26933>.
6. Маркова А. К. Психология профессионализма. – М. : «Знание», 1996. – 312 с.
7. Сагитова Р. Р. Личностно-ориентированные технологии в формировании самообразовательной деятельности студентов вуза // Проблемы современного коммуникативного образования в вузе и школе: материалы II Всерос. научно-практ. конф. с междунар. участ.– Новокузнецк: РИО КузГПА, 2009. – С. 67.
8. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно ориентированной парадигмы образования // Народ. Обр. – 2003. – № 2. – С. 58–64.
9. Чакликова А. Т. Категории «компетентность» и «компетенция» в современной образовательной парадигме / Вестник КазНУ. – 2007. – №2. – С. 9–16.